

Onderwerp Stand van zaken gaswinningsdossier

Steller (10)(2e)

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	(050) (10)(2e)	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	6335080
Datum		Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij informeren wij u over de recente ontwikkelingen in het gaswinningsdossier. De afgelopen weken heeft de Nationaal Coördinator Groningen zijn plan voor de toekomstige schadeafhandeling gepresenteerd en zijn een aantal belangrijke rapporten verschenen. Daarnaast heeft de minister van Economische zaken aangegeven de gaswinning verder te verlagen. We geven u in vogelvlucht de laatste stand van zaken en de positie van het college. Een aantal zaken hebben wij mondeling in uw vergadering van 19 april jongstleden al toegelicht naar aanleiding van een aantal door uw raad gestelde vragen.

NAM uit schadeproces

Wij zijn verheugd over het nieuws dat vanaf 31 maart 2017 de NAM zich heeft teruggetrokken uit het schadeproces. Samen met onze bestuurlijke en maatschappelijke

partners zullen we, onder regie van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de komende drie maanden werken aan een nieuw en onafhankelijk schadeprotocol en schadehandboek. Tevens zullen we onze bijdrage leveren aan de verdere uitwerking van het principe van de 'schone lei' (= grofweg een versnelde afhandeling van nog openstaande schadezaken). Wij vinden dat schade snel en ruimhartig moet worden verholpen met processen die zo eenvoudig mogelijk zijn. Dit draagt, ons inzien, bij aan sneller herstel en aan het doel om vertrouwen terug te krijgen.

Wij realiseren ons dat we gezamenlijk met alle partijen de komende drie maanden hard moeten werken om tot een gedegen en gedragen schadeafhandeling te komen. We doen dit om te zorgen dat bewoners die schade na 31 maart 2017 melden niet te lang hoeven te wachten op deze nieuwe werkwijze. Afsproken is namelijk dat alle schademeldingen vanaf die datum volgens het nieuwe proces zullen worden afgehandeld. Daarnaast hebben wij het vertrouwen in de begeleidingscommissie, waarin onder andere bestuurders uit de regio zitting hebben, om zorg te dragen dat de schadeafhandeling onafhankelijk van de NAM tot stand komt.

Daarnaast heeft de NCG voorgesteld om een bijeenkomst te organiseren met alle raden om de nieuwe inrichting voor het schadeproces met u te bespreken. U wordt dan geïnformeerd over de stand van zaken op dat moment en u bent in de gelegenheid om vragen te stellen. Het voorstel is om deze bijeenkomst te laten plaatsvinden op **donderdag 11 mei 2017, 19.00-21.00 uur, locatie volgt**. Wij nodigen uw raad van harte uit om hieraan deel te nemen.

Toelichting

In de bijlage treft u een uitgebreide toelichting aan. Hieronder schetsen wij de hoofdlijnen van de nieuwe werkwijze voor schadeafhandeling en van het principe van de schone lei voor openstaande schadezaken van voor 31 maart 2017.

Voor de 'schone lei' heeft de NCG laten weten, dat het in ieder geval gaat om een eenmalig aanbod van de NAM om voor een bedrag van 1.500,- euro, de schade te herstellen. Het aanbod geldt voor bewoners met openstaande shadedossiers bij het Centrum Veilig Wonen (CVW) of de NAM, voor dossiers die eenzijdig door de NAM of het CVW zijn afgesloten of voor adressen waar alleen C-schade (= schade waarvan volgens de NAM, geen relatie bestaat met de gaswinning) is geconstateerd. Volgens de NAM is het aanbod geen erkenning van schade en bewoners met nog niet afgehandelde erkende A- of B-schade (= schade geheel of gedeeltelijk gerelateerd aan gaswinning) krijgen altijd een aanbod voor herstel of uitkering van het schadebedrag. Het is aan de bewoner om het aanbod wel of niet te accepteren. Als een bewoner het aanbod niet accepteert, wordt de schade volgens de huidige procedure verder afgewikkeld. Zoals gezegd volgt de nadere uitwerking van de spelregels en van de overige openstaande shadedossiers de komende periode.

Alle schadegevallen die na 31 maart worden gemeld zullen volgens de nieuwe werkwijze, die, zonder inmenging van de NAM tot stand zal komen, beoordeeld. Ook hiervoor heeft de NCG, mede met de ervaring opgedaan in het onderzoek naar schades in het buitengebied (zie hieronder) en zoals aangegeven in het Meerjarenprogramma 2017-2021, een eerste richting gegeven. Hierbij worden inspectie en beoordeling losgekoppeld. Een onafhankelijke commissie oordeelt over schades en schadebedragen. Kleine schades binnen het effectgebied van een beving worden in het nieuwe protocol direct hersteld zonder nader onderzoek. De NCG heeft een plan van aanpak voorgelegd aan de stuurgroepen en zal binnenkort met hen de uitgangspunten vastleggen en de verdere uitwerking ter hand nemen.

Omdat de NAM haar aansprakelijkheid behoudt, zal de NCG periodiek toetsen bij de NAM of de nieuwe werkwijze in het schadeafhandelingstraject voldoende gedekt wordt door de aansprakelijkheid van de NAM. Indien dit niet het geval is, zal de NCG aangeven op welke punten dit is en indien nodig, voorstellen doen voor alternatieve financiering. Een begeleidingsgroep, waarin vertegenwoordigers van gemeenten, provincie en Rijk zitting hebben, ziet, onder andere, toe op een open en transparant proces.

Rapport schadeonderzoek buitengebied, fase 1; Witteveen en Bos, maart 2017

Dit rapport beschrijft het onderzoek en de toegepaste methodiek die is gebruikt voor schademeldingen buiten de door de NAM gehanteerde schadecontour. In deze eerste fase zijn alleen die gevallen meegenomen die ook in het eerdere onderzoek van Arcadis naar

schade buiten de contour zijn beoordeeld. Voor de gemeente Groningen gaat het in deze fase om een beperkt aantal schademeldingen. De NAM heeft toegezegd de komende periode ook de overige schademeldingen in het buitengebied op deze wijze te zullen inspecteren en beoordelen volgens de door Witteveen en Bos gehanteerde systematiek (fase 2 en 3). Let wel de beoordeling van deze fase 1 is niet generiek maar geldt alleen voor de in deze fase onderzochte woningen.

Wij vinden het daarom belangrijk dat NAM de overige inspecties van schademeldingen buiten de contour nu snel ter hand neemt zodat voor deze melders eindelijk duidelijkheid komt over hun positie en zij, indien gewenst, gebruik kunnen maken van het huidige schadeafhandelingsproces (second opinion, arbiter) en/of van de schone lei.

Wij beraden ons nog op de inhoud van het rapport en zullen onze bevindingen en die van de begeleidingscommissie meenemen in het nieuw en onafhankelijk werkwijze voor de schadeafhandeling.

Toelichting

In het rapport beschrijft Witteveen en Bos de werkwijze die zij bij de inspectie en beoordeling heeft gehanteerd. Een begeleidingscommissie van de NCG heeft het proces nauwlettend gevolgd en heeft aanbevelingen hierover gedaan richting de NCG voor zijn nieuwe schadeafhandelingsproces.

De werkwijze van Witteveen en Bos gaat uit van een breed perspectief en een ontkoppeling van inspectie en beoordeling. Voor de beoordeling heeft een panel van experts alle schades beoordeeld op basis van inspectie, beschikbare bouwtekeningen, bodemopbouw en een ingevulde vragenlijst van de bewoner. Hierbij is niet alleen naar oorzaak aardbevingen gekeken maar is ook nader geduid welke andere mogelijk oorzaken aan de schade ten grondslag kunnen liggen.

De conclusie van Witteveen en Bos is dat bij de op deze wijze onderzochte woningen, in geen van de gevallen het waarschijnlijk is dat aardbevingen tot schade hebben geleid. Hiermee heeft zij geoordeeld dat deze gevallen dus onder de noemer van C-schade vallen.

Onderzoek Ecorys naar praktische uitwerking schadeprotocol CVW

Enkele weken geleden is het rapport van Ecorys gepubliceerd. In opdracht van de Nationaal Coördinator Groningen hebben zij onderzoek gedaan naar het hoe en waarom mensen het schadebedrag liever uit laten betalen dan dat zij de schade door het Centrum Veilig Wonen (CVW) laten herstellen. Uit het onderzoek blijkt dat schademelders over het algemeen meer vertrouwen heeft in een eigen aannemer. Met het onderzoek is ook aangetoond dat meer dan 95% het uitgekeerde bedrag gebruikt is of wordt om de schade te herstellen. Het beeld dat in de media was ontstaan dat men massaal van dit geld op vakantie zou gaan is daarmee ontkracht.

Wij betreuren het dat de suggestie is gewekt dat schademelders het schadebedrag anders zouden besteden, en vragen daarom met klem aandacht voor deze onderzoeksresultaten.

Onderzoeksraad voor veiligheid en Gaswinningsbesluit

Wij herkennen de conclusies zoals die door de Onderzoeksraad worden geschetst. We blijven daarom, samen met de regio en de NCG, ons inzetten voor een integrale aanpak waarin kansen worden benut en tegelijkertijd de versterking en schadeherstel snel en ruimhartig ter hand worden genomen. Wij zijn nog in afwachting van vaststelling van het voorgestelde wetsontwerp waarmee de NCG meer bevoegdheden zou krijgen.

Daarnaast blijven wij, zolang er onvoldoende duidelijkheid is over een veilig en verantwoord gaswinningsniveau, pleiten voor een verdere verlaging van de gaswinning. Inmiddels heeft de minister besloten dat op 1 oktober 2017 de gaswinning met 10% wordt verlaagd. Dit naar aanleiding van de toename van het aantal bevingen in het gebied rond Loppersum sinds oktober vorig jaar en het advies van het Staatstoezicht op de Mijnen hierover.

Het beroep dat wij tegen het huidige gaswinningsbesluit hebben ingesteld zal door de Raad van State op 22 en 23 mei worden behandeld. De raad van State heeft aangegeven dat het beroep mede betrekking zal hebben op het door de minister te nemen wijzigingsbesluit.

Wij vinden de verlaging van de gaswinning een stap in de goede richting. Echter zolang niet voldoende duidelijk is waar het niveau van een veilig en verantwoorde gaswinning ligt zullen we blijven pleiten voor een verdere verlaging van de gaswinning.

Toelichting

In vervolg op zijn eerdere rapport uit 2015 heeft de Onderzoeksraad voor veiligheid opnieuw onderzoek gedaan naar de situatie rondom de gaswinning Groningenveld. Zij concludeert dat de aanpak van de problemen die veroorzaakt worden door de gaswinning in Groningen te gefragmenteerd is en los staat van andere vraagstukken zoals de economische ontwikkeling en krimp. Eén organisatie zou integraal verantwoordelijk gemaakt moeten worden voor de afhandeling van de problemen in Groningen. Deze organisatie moet op basis van wettelijke bevoegdheden de verschillende belangen tegen elkaar kunnen afwegen en besluiten kunnen nemen. Door de toekomst van Groningen als uitgangspunt te nemen, kan er een doordachte aanpak ontwikkeld worden. Nu richt de aandacht zich enkel reactief op het herstellen van ontstane problemen rond de gaswinning, waarbij elk probleem zijn eigen aanpak en proces kent. Hierdoor worden cruciale beslissingen in isolement genomen en niet pro-actief in samenhang met andere relevante vraagstukken. Daarnaast geeft de Onderzoeksraad aan dat besluitvorming over de gaswinning gebaat is bij duidelijkheid over een acceptabel niveau van gaswinning waar het niet alleen gaat om objectieve veiligheid maar ook om subjectieve veiligheid.

Nieuwbouwregeling

Wij hebben u gemeld in de raadsvergadering van 21 december 2016 dat wij hebben ingestemd met de kaders van de herijking van de nieuwbouwregeling. Deze kaders zijn opgenomen in het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2017-2021 van de NCG. Op dit moment vindt, onder regie van de NCG, de uitwerking van die kaders plaats voor de herijking van de nieuwbouwregeling.

Deze uitwerking van de nieuwbouwregeling is echter nog niet gereed. De afgelopen periode heeft het college intensief overlegt met de NCG en de NAM hierover. Wij moeten constateren dat een verdere stagnatie is opgetreden waarbij naast het economische gevolgen ook de maatschappelijke gevolgen nu steeds pregnanter worden. Met name door de opgetreden stagnatie in de woningbouw hebben diverse inwoners met dubbele lasten en onzekerheid te kampen.

Wij blijven ons als college daarom ook de komende periode maximaal inzetten om zo spoedig mogelijk tot een transparante en gedragen nieuwbouwregeling te komen. Een belangrijk punt in de discussie is de onduidelijkheid die ontstaan is door de voorgestelde keuze aan ontwikkelaars om in het gebied tussen 0,04g en 0,10g (grondversnellingscontouren van de dreigingskaart) niet aardbevingsbestendig te bouwen. Indien later blijkt dat hier alsnog maatregelen genomen moeten worden dan zullen die

panden op dat latere moment versterkt worden. Dit roept allerlei vragen rondom verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid op.

Wij vragen daarom aan de minister dat hij op korte termijn duidelijkheid biedt over de reikwijdte van de bouwrichtlijn voor aardbevingsbestendige bouw (NPR9998) in het 0,04g en 0,1g gebied (contouren van de dreigingskaart) en de doorwerking van de nieuwbouwregeling in dit gebied. Daarnaast vinden wij dat de stedelijke architectuur niet mag worden aangetast door aardbevingsbestendige bouw en dat ook hier de NAM uit het systeem moet.

Vervolg scholen

Uit eerdere onderzoeken die door de gemeente zijn uitgevoerd naar de aardbevingsbestendigheid van scholen kwamen diverse potentiële risico elementen (losse bouwelementen zoals schoorstenen en penanten die als gevolg van een trilling kunnen vallen) naar voren. Het CVW heeft hier afgelopen jaar nader onderzoek naar gedaan.

Inmiddels wordt een plan van aanpak opgesteld door het CVW, in overleg met schoolbesturen, gemeente en NCG. De NCG heeft toegezegd dat dit jaar nog de circa 110 risico-elementen zullen worden aangepakt.

Daarnaast zal een pilot starten bij vijf scholen in het oostelijke deel van onze gemeente naar meer constructieve elementen. Om vast te stellen of deze potentiële constructieve elementen een risico vormen zijn uitgebreide en tijdrovende berekeningen nodig.

Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordiging van de schoolbesturen, NCG, CVW en de gemeente dragen zorg voor de communicatie onder andere richting schoolbesturen, ouders, leerlingen en docenten.

Conclusie

De veranderende positie van de NAM zien we als een positieve ontwikkeling. Het is van essentieel belang dat de NAM niet alleen volledig uit het proces van schadeherstel en versterking wordt gehaald. Wij vinden ook dat de NAM zich moet terugtrekken uit alle regelingen (dus ook uit de nieuwbouw-regeling) maar met behoud van aansprakelijkheid. Voor de gemeente Groningen is een goede nieuwbouwregeling van essentieel maatschappelijk en economisch belang. Het gaat hier om stadsontwikkeling, woningbouw, welzijn, voorzieningen en welvaart van onze inwoners.

Want pas als we de aanpak van schadeafhandeling en versterking op orde hebben, kunnen we met elkaar echt succesvol werken aan een kansrijk Groningen.

De eerste stapjes in de goede richting zijn nu gezet met de NAM uit het schadeafhandelingsproces en de aankondiging van een verdere verlaging van de gaswinning. Wij blijven ons als college ook de komende tijd maximaal inzetten dat ook de andere belangrijke stappen worden gezet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink